

Schiedamse Vest 180

3011 BH Rotterdam

T +31 (0)10 401 77 77

www.oogziekenhuis.nl

Verlamming van de VIe hersenzenuw

Oogspieren

Aan elk oog zijn zes oogspieren verbonden. Deze spieren zorgen ervoor dat het oog in alle mogelijke richtingen kan bewegen. De spieren worden aangestuurd vanuit de hersenen. Dit gebeurt door drie verschillende hersenzenuwen per oog. De IIIe, IVe en VIe hersenzenuw. Wanneer één van deze zenuwen minder of geen informatie doorgeeft, heeft dit een aantal gevolgen voor de bewegelijkheid van het oog.

Kenmerken van een verlamming van de VIe hersenzenuw

De VIe hersenzenuw heet in medische termen de nervus abducens. Naar elk oog loopt een aparte zenuw. Deze zenuw stuurt per oog één spier aan. Die spier, de musculus rectus lateralis, zorgt ervoor dat het oog naar buiten gedraaid kan worden. Wanneer de VIe hersenzenuw verlamd is, krijgt deze spier geen of onvoldoende informatie door vanuit de hersenen. Hierdoor heeft de spier een verminderde werking. Gevolg hiervan is dat het oog beperkt is in het naar buiten draaien. Een verlamming van de VIe hersenzenuw kan zowel aan één, als aan beide ogen voorkomen.

Oorzaken

Een verlamming van de VIe hersenzenuw is vrijwel nooit aangeboren. Het kan zowel op kinder- als volwassen leeftijd voorkomen. Bij kinderen is deze verlamming zeldzaam. De verlamming kan ontstaan door een traumatische geboorte, een waterhoofd, een infectie aan de hogere luchtwegen of bij andere virale ziekten. Bij deze oorzaken treedt in de meeste gevallen spontaan herstel op. Ook een ruimte innemend proces kan de oorzaak zijn, in dat geval treed er geen spontaan herstel op.

Op volwassen leeftijd kan een verlamming van de VIe hersenzenuw verschillende oorzaken hebben. Vaak is er geen oorzaak te achterhalen. Mogelijke oorzaken zijn: suikerziekte, hoge bloeddruk, virale infecties, micro vasculair of een combinatie van deze factoren. Zelden is de oorzaak een ruimte innemend proces.

Verschuiven

Door een verlamming van de VIe hersenzenuw, heeft de buitenste oogspier een aansturingsprobleem. Hierdoor kan het oog minder ver naar buiten draaien. Dit zorgt ervoor dat volwassen patiënten en soms ook kinderen dubbel kunnen zien. De aangedane oogspier heeft de grootste werking bij kijken op afstand. Hierdoor zijn de dubbelbeelden bij kijken in de verte meestal het duidelijkst.

Soms zijn de dubbele beelden alleen aanwezig wanneer er in de richting van de aangedane spier gekeken wordt. Als er een grotere beperking aanwezig is, ontstaat er bij kijken recht vooruit een afwijkende oogstand.

De spier is dan zover beperkt dat het oog scheel gaat staan. In dat geval kan er ook bij recht

vooruit kijken dubbelzien aanwezig zijn. Indien er bij recht vooruit kijken dubbelbeelden zijn kan er een afwijkende stand van het hoofd aangenomen worden (torticollis). Zo kan er door het draaien van het hoofd enkel worden gezien.

Prognose

Afhankelijk van de oorzaak van de verlamming kan er spontaan herstel optreden. Dit herstel vindt meestal binnen 6 maanden plaats. In de meeste gevallen herstellen de functies geheel. Het is ook mogelijk dat er slechts een gedeeltelijk herstel optreedt.

Behandeling

Indien de spierfunctie niet spontaan herstelt, kunnen er storende dubbelbeelden blijven bestaan. Deze kunnen worden verholpen of verminderd met behulp van een oogspieroperatie en/of een prisma in of op de bril.

Wanneer er bij recht vooruit kijken een afwijkende oogstand aanwezig is kunnen met een oogspieroperatie de ogen rechter worden gezet. Ook wanneer een hoofddraai functionele klachten oplevert, zoals nekkachten, of cosmetisch storend is, kan er een oogspiercorrectie plaats vinden. Doel van een oogspieroperatie is om enkelzien bij kijken recht vooruit mogelijk te maken. Dit kan door het verplaatsen van één of meerdere oogspieren. De bewegelijkheid van het oog blijft ook na een operatie verstoord. Om spontaan herstel niet tegen te gaan, moet er altijd minimaal een half jaar gewacht worden voordat een eventuele operatie kan plaats vinden. Ook moet er een stabiele situatie zijn voordat er geopereerd kan worden.

Als er na een operatie nog dubbelbeelden aanwezig zijn bij kijken recht vooruit, kan er een prisma voorgeschreven worden. Ook wanneer de afwijking te klein is voor een operatie, kan een prisma een oplossing zijn. Een prisma is een speciaal brillenglas dat er voor zorgt dat er bij recht vooruit kijken enkel wordt gezien.

Mogelijke complicaties

Bij een oogspieroperatie is er kans op onder- of overcorrectie. In dat geval kan er besloten worden om een tweede maal te opereren. Dit is echter niet altijd mogelijk. Indien verdere operaties niet mogelijk zijn, zullen de dubbelbeelden met een prisma gecorrigeerd moeten worden.

In een enkel geval is de samenwerking tussen de ogen ernstig verstoord en is het ook met een prisma niet mogelijk de beelden enkel te krijgen.

Meer info

Wanneer u nog vragen heeft, stelt u deze dan aan de behandelend orthoptist bij uw volgende afspraak.